

Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2007

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2007/08:125 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2007 samt en följdmotion. Vidare behandlas en motion från allmänna motionstiden.

Utskottet föreslår att motionerna avslås och att skrivelsen inte föranleder någon åtgärd från riksdagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Stöd ur Allmänna arvsfonden	5
Skrivelsen	5
Motioner	8
Utskottets ställningstagande	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Skrivelsen	10
Följdmotionen	10
Motion från allmänna motionstiden hösten 2008	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Stöd ur Allmänna arvsfonden

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:So1 av Anne Marie Brodén och Hans Wallmark (båda m)
och

2008/09:So379 av Lennart Pettersson m.fl. (c).

2. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2007/08:125 till handlingarna.

Stockholm den 23 oktober 2008

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Cecilia Widegren (m), Christer Engelhardt (s), Marianne Kierkemann (m), Lars U Granberg (s), Tobias Krantz (fp), Marina Pettersson (s), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Chatrine Pålsson Ahlgren (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Per Svedberg (s) och Maria Kornevik Jakobsson (c).

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat medel under 2007. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling samt analyserar fördelningen av stöd till de olika verksamhetsområdena. Slutligen anger regeringen inriktning och prioriterade områden som bör uppmärksammas vid kommande fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden fr.o.m. 2008.

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2007/08:125 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2007 samt en följdmotion. Vidare behandlas en motion från allmänna motionstiden.

Utskottets överväganden

Stöd ur Allmänna arvsfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om regionalisering av Allmänna arvsfonden samt en motion om fördelning av stöd ur fonden.

Skrivelsen

Allmänna arvsfondens förvaltning

I skrivelsen erinras om att Allmänna arvsfonden enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder.

Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

Arvsfondsdelegationen, som är en s.k. fristående nämndmyndighet, beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden enligt 8 § lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

Enligt skrivelsen ska Arvsfondsdelegationen ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Medan Arvsfondsdelegationen har en tydlig roll när det gäller stödgivningen redovisar regeringen årligen förvaltningen av fonden och fördelningen av stöd ur fonden till riksdagen. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för arvsfondens verksamhet.

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Enligt skrivelsen uppgick fondens bokförda värde den 31 december 2007 till 1 987 miljoner kronor och marknadsvärdet till 4 547 miljoner kronor.

Under 2007 har totalt 339 miljoner kronor fördelats till 362 projekt efter ansökan till Arvsfondsdelegationen. Det är enligt skrivelsen den största summan i arvsfondens historia. Av dessa medel har 301 miljoner kronor fördelats genom löpande handläggning av ansökningar från ideella organisationer, och 38 miljoner kronor har fördelats inom ramen för de tre särskilda satsningar som Arvsfondsdelegationen ansvarat för. Härutöver har regeringen ställt 5 miljoner kronor till Ungdomsstyrelsens förfogande i syfte att bryta ungdomars utanförskap på arbetsmarknaden.

Under 2007 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av cirka 60 miljoner kronor fördelade på 66 projekt till verksamhet för *barn under 12 år*. Detta innebär en ökning med 2 miljoner kronor jämfört med 2006. Inga betydande förändringar mellan åren 2006 och 2007 har enligt reger-

ingen inträffat vad gäller fördelningen mellan projektändamål. Under 2007 startades bl.a. följande projekt: barn och ungdom med föräldrar i fängelse respektive våld i hemmiljö, barn och ungdomar i kulturlivet, barns och ungdomars aktivitet och kosthållning samt barns och ungdomars självbild.

När det gäller verksamhet till förmån för *ungdomar 12–25 år* beslutade Arvsfondsdelegationen under 2007 om fördelning av drygt 140 miljoner kronor, fördelade på sammanlagt 163 projekt. Detta innebär enligt regeringen en ökning med 42 miljoner kronor, eller 43 %, jämfört med 2006. Sedan 2004 har projektmedlen till målgruppen ökat med nästan 97 miljoner kronor. Under 2007 startades bl.a. följande projekt: ungdomar och droger, ungdomars psykiska hälsa, ungdomars tillträde till arbetsmarknaden, ungdomars anläggningar, lokaler och utrustning samt föräldrautbildning och föräldrastöd.

Arvsfondsdelegationen beslutade vidare om fördelning av knappt 139 miljoner kronor till verksamhet för *personer med funktionshinder*. Det är enligt regeringen en ökning med 1 miljon kronor jämfört med 2006. Under föregående år startades följande projekt: funktionshindrades sysselsättning och rehabilitering, funktionshindrade och design, funktionshindrade och individuella planer samt funktionshindrade och våld.

Sedan 2006 utser Arvsfondsdelegationen årligen Årets Guldkorn. Dessa projekt är långsiktiga och nyskapande och har enligt skrivelsen lyckats med att både engagera och aktivera de som kommit i kontakt med verksamheten. År 2007 tilldelades tre projekt, ett för var och en av fondens målgrupper, vardera 55 000 kr för att sprida information om sin verksamhet. Under 2007 startades projekten Skoldatateket, Elektra och Nike – nätverk för invandrarkvinnor.

Arvsfondsdelegationen kan enligt skrivelsen avsätta medel ur fonden för ett visst ändamål genom en s.k. särskild satsning. Särskilda satsningar består av ett antal projekt som hålls samman av gemensamma projektledarutbildningar och av en gemensam extern utvärdering. I övrigt gäller samma krav som för övriga projekt. Arvsfondsdelegationen fördelade under 2007 totalt drygt 38 miljoner kronor genom särskilda satsningar, fördelade på målgrupperna barn under 12 år med ca 8,5 miljoner kronor, ungdomar 12–25 år med ca 25 miljoner kronor och personer med funktionshinder med ca 4,5 miljoner kronor. De särskilda satsningarna under 2007 utgjordes av projekt inom områdena personligt brukarstöd, att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa samt utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden fr.o.m. 2008

Det stöd som ges ur Allmänna arvsfonden bör enligt regeringen medverka till att stärka barns, ungdomars och funktionshindrade personers ställning i samhället genom att främja deras rättigheter och inflytande samt öka mål-

gruppernas livskvalitet och hälsa. Stödet bör enligt regeringen också främja jämställdhet. Pågående och eventuella framtida särskilda satsningar, liksom prioriterade områden, bör enligt regeringen bidra till att generera ny kunskap och nya erfarenheter inom områdena barn, ungdom och handikapp. Av skrivelsen framgår att regeringen avser att uppmärksamt följa såväl stödgivningen till enskilda projekt som pågående och eventuella nytilkommande satsningar för att se vilken ny kunskap eller vilka nya metoder som framkommit och hur dessa kan påverka politikområdena barn, ungdom och handikapp.

Av skrivelsen framgår vidare att de särskilda satsningar på barns och ungdomars delaktighet i kulturlivet samt på ungdomars psykiska ohälsa som initierades 2004 avslutas under 2008. Därefter pågår det enligt regeringen inte några särskilda satsningar inom ramen för arvsfondens verksamhet. Regeringen kommer därför att uppmärksamt och med intresse följa eventuella nya särskilda satsningar för att se vilken ny kunskap eller vilka nya metoder som framkommer och hur dessa kan påverka politikområdena barn, ungdom och handikapp.

Av skrivelsen framgår också att regeringen under 2006 kraftigt skar ned på antalet prioriterade områden och att syftet med detta var att förtydliga inriktningen på verksamheten. Regeringen ansåg då att ett reducerat antal prioriteringar skulle öka möjligheten för Arvsfondsdelegationen och kansliet att rikta resurserna till de områden regeringen särskilt ville prioritera. Enligt skrivelsen var anledningen till nedskärningen att öka tydligheten gentemot Arvsfondsdelegationen och underlätta för sökande organisationer. Av skrivelsen framgår att regeringen fortfarande har samma inställning och behåller, med ett undantag, de prioriteringar som slogs fast 2007.

För 2009 gör regeringen följande prioriteringar: främjande av psykisk och fysisk hälsa, satsningar mot våld, trakasserier och mobbning, föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap, delaktighet i kulturlivet, demokrati och delaktighet, ökat tillträde till arbetsmarknaden, projekt som syftar till att göra FN:s barnkonvention känd och tillämpad samt projekt som syftar till att göra FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder känd.

När det gäller delaktighet i kulturlivet anför regeringen i skrivelsen att projekt som syftar till sådan ökad delaktighet bör ges fortsatt prioritet även efter den satsning som avslutas 2008 och att prioriteringen även bör omfatta projekt till förmån för personer med funktionshinder.

Jämställdhetsredovisning

Av skrivelsen framgår att Arvsfondsdelegationen vid tiden för riksdagens beslut 2007 (bet. 2007/08:SoU2, rskr. 2007/08:7) inte redovisade verksamheten ur ett jämställdhetsperspektiv. Regeringen konstaterar i skrivelsen att delegationen sedan dess infört rutiner för att fr.o.m. nästa år kunna redovisa verksamheten på ett sådant sätt. Enligt skrivelsen kommer man bl.a. i uppföljnings- och utvärderingsarbetet att belysa vilken ställning män respek-

tive kvinnor har i de projekt som beviljats medel, deras uppgifter i projektet och vilka den aktuella verksamheten riktar sig till. Detta gör man för att få bättre kunskap om mäns och kvinnors villkor inom den ideella sektorn.

Motioner

I motion So1 av Anne Marie Brodén och Hans Wallmark (båda m) begärs ett tillkännagivande om att Allmänna arvsfondens utdelning i ökad utsträckning ska ges till kulturella ändamål för barn, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning. Motionärerna anför att satsningen på kulturen bör öka och att kulturen ska få en mer framträdande roll vid fortsatt utdelning av medel från Allmänna arvsfonden.

I en under allmänna motionstiden inkommen motion, So379 av Lennart Pettersson m.fl. (c), begärs ett tillkännagivande om regionalisering av Allmänna arvsfonden samt en översyn av regelverket för tillgångarnas användning. Motionärerna anför bl.a. att förnyelse i befintlig verksamhet bör väga minst lika tungt som en helt ny verksamhetsgren när medel beviljas av fonden. För att få fonden mer känd runtom i landet och för att öka attraktionskraften och underlätta för dem som inte har några arvingar skulle det vidare enligt motionärerna vara av värde att regionalisera verksamheten.

Utskottets ställningstagande

Enligt 5 § lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden har arvsfonden till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Vidare framgår av 6 § samma lag att stöd ur fonden i första hand ska lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Enligt utskottets uppfattning är dessa bestämmelser väl avvägda. Utskottet är således inte berett att föreslå att regelverket för tillgångarnas användning ses över.

När det gäller yrkandet om regionalisering av Allmänna arvsfonden konstaterar utskottet att hälften av de medel som beslutades under 2007, drygt 166 miljoner kronor, fördelades till lokala och regionala projekt över hela landet. Utskottet konstaterar vidare att ett av regeringens prioriterade områden nästkommande år utgörs av en förstärkning av målgruppernas (barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning) inflytande i samhället på lokal, regional och nationell nivå. Detta torde enligt utskottets uppfattning innebära att regionala aspekter i olika avseenden redan är föremål för uppmärksamhet. Med det anförda avstyrker utskottet motion So379 (c) i den mån den inte får anses tillgodosedd.

Utskottet noterar när det gäller yrkandet om ökad utdelning till kulturella ändamål för barn, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning att regeringen – även efter den särskilda satsning som avslutas under 2008 –

prioriterar projekt som syftar till ökad delaktighet i kulturlivet. Av nu anförda skäl anser utskottet att motion So1 (m) får anses i huvudsak tillgodosedd. Motionen avstyrks.

Utskottet anser att skrivelse 2007/08:125 inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagen och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2007/08:125 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2007.

Följdmotionen

2008/09:So1 av Anne Marie Brodén och Hans Wallmark (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Allmänna arvsfondens utdelning i ökad utsträckning ska ges till kulturella ändamål för barn, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:So379 av Lennart Pettersson m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regionalisering av Allmänna arvsfonden samt en översyn av regelverket för tillgångarnas användning.